

STOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalni se plačuje do peterostopne petit-vrste po 12 h., če se oznalni enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafliovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznalni, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Krošnjarske doklade.

Dr. Šusteršič se v »Slovencu« trudi v potu obraza dokazati, da je deželnih odborov zakrivil deželne in občinske doklade na krošnjarsko pridobnino ter pravi, da je bilo v dosisu finančne direkcije z dne 14. sept. 1902. za vsakega razsodnega človeka, ki o tej stvari kaj razume, jasno povедano, da se bodo občinske doklade pobirale za kočevsko mestno občino. Ako je to resnica, potem Šusteršič tudi deželnega glavarja pl. Detelo in deželnega odbornika Povšeta ne prišteva tistim razsodnim ljudem, ki kaj razumejo. Ne bilo bi težko, na podlagi zakona o osebnih davkih (§§ 38. in 78.) in izvršilne naredbe (§ 6. odstavek 6.), po kateri se glede doklad v doseganjih določilih ni ničesar izpremenilo, dokazati, da je po finančnih oblastih vpeljana nova praksa, katero sedaj tudi Šusteršič zagovarja, nentemeljena. Pa ne bomo mučili čitateljev s suhoparnim dokazovanjem na podlagi zakonskih določil, ker smo o tem povedali že dovolj in se ne bodo trudili prepričati »Slovenčevih« privržencev, katerim je Šusteršičovo mnenje sveti evangelijs. Samo eno stvar hočemo navesti, o kateri Šusteršič nalašč in dosledno molči. Znano je, da imamo dvojno vrsto krošnjarjev, prave krošnjarje (krošnjarske trg.), kateri dobivajo krošnjarske liste in ki so bili do leta 1903. doklad proti in krošnjarske obrtnike, ki dobivajo licence in so tudi dosedaj plačevali deželne in vse okrain občinske doklade, poslednje za občino svojega domačina. Tako se godi še danes. Leta 1902. je pa finančno ministrstvo odvezalo pravim krošnjarjem prejšnje ugodnosti rekoč, da hoče odpraviti velike neenakomernosti pri pobiranju avtonomnih doklad (zur Beseitigung der gegenwärtig herrschenden gros-

sen Ungleichmässigkeiten in der Frage der Erhebung autonomer Zuschläge). Navadni človek in tudi pravnik, kateri ni dresiran na finance, bodo gotovo mislili, da se bodo občinske doklade tudi od pravih krošnjarjev sicer pobirale na sedežu okrajnih glavarstev, da se bodo pa zaračunavale za tiste občine, kjer ima krošnjar svoj domicil, kakor se to še danes godi pri manjših krošnjarjih z licencami. Toda zgodi se je nasprotno, ustavilo se je brez pravega vzroka različno postopanje. Ako bi bilo to prav, potem bi se moralno pri vseh drugih dokladah tako ravnati, ker velja za vse doklade brez razlike pravilo, da so predpisati »na kraju predpisa državnega davka«.

Kaj pa je provzročilo pritožbe krošnjarjev političnega okraja kočevskega? Mar deželne doklade? Ne, ampak samo to, da morajo nekateri krošnjarji od leta 1903. dalje plačevati občinske doklade za mestno občino kočevsko. To je gotovo krivično in so pritožbe umevne. Nasprotno se pa nobena občina ni odrekla pravici, od svojih krošnjarjev pobirati doklade, ali zahtevala, da plačujejo samo manjši krošnjarji, obrtniki z licencami, občinske doklade, boljši ali pravi krošnjarji, kramarji, pa naj bodo doklad proti.

V Kočevju se je do meseca decembra 1903. izdalokroglo 900 krošnjarskih dovolil, licenc in krošnjarskih listov. Poslednjih za ribniški okraj samo 33 in za velikolaški 7, skupaj 40. Vsi drugi pravi krošnjarji stanujejo v kočevskem okraju, ki je pri tem najhuje prizadet. Klerikalci so tedaj zaradi 40 krošnjarjev, katerim se v resnici krvica godi, uprizorili toliko vika in krika ter obečajo popolno odpravo vseh doklad, mesto da bi bili omejili svojo akcijo na to, kar je res nujno potrebno in po našem mnenju tudi dosegljivo. S čim bodo občine pokrivale svoje velike potrebu-

šine, to jih malo briga, da se le dobrikajo krošnjarjem in mečajo ljudstvu pesek v oči. To ni delo za kmeta, ampak lov na kmeta. Ako sta Šusteršič in Jaklič stavila nujni predlog, da se krošnjarji oprostite vseh doklad, o čemer bi se morale tudi občine vprašati, je to ravno tak obstrukcijski predlog, kakor predlog, da se izplača po ognju in ujmah poškodovanim iz praznega deželnega žepa 100.000 kron. Deželni odbor se ne more odpovedati niti deželnim, niti okrajnim in občinskim dokladam, ako tega ne sklenejo deželni zbor in drugi v to poklicani zastopi.

Iz delegacij.

Dunaj, 13. januvarja. Nadaljevala se je debata o vojnem proračunu. Del. dr. Derschata je imenoval včerajšno izjavo vojnega ministra o službenem in poveljnem jeziku popolno zadovoljivo. Ne more pa biti zadovoljen z novo naredbo, da znanje nemščine ni več pogoj za podčastnike.

Govornik mora tudi obžalovati, da je vojni minister opustil razložiti vsaj svoje stališče napram pripraviti narodnih želj v kazenski pravni red. Končno je stavljal znano, za nemško skrajno sramotno resolucijo, v kateri se nemške stranke izrekajo, naj se vse odrede glede vodstva in notranje organizacije celokupne armade priznajo kot izključno osebna vladarska pravica cesarju, ki jih izvršuje brez sodelovanja odgovorne vlade in glede katere pravice ne veljajo splošne določbe o sodelovanju zakonodajnih činiteljev. (»Deutsch-nationale Korrespondenz«) razlagajo ta hlapčevski pojav nemških strank, češ, da se gre Nemcem pri tem za njihovo stališče. Ako bi parlament odločeval o poveljnem in in službenem jeziku v armadi, bilo bi težko ohraniti nemščini vladu v armadi,

dočim je v vladarjevih rokah za vedno — na varnem.)

Del. grof Schönborn je tudi izjavil, da so včerajšna izvajanja vojnega ministra napravila nanj najugodnejši utis. Le glede vojaškega učnega jezika na Ogrskem mu ni še jasno. Želeti in zahtevati pa bi bilo, da se v vojaških zavodih ne uči samo madjarščina, temuč se naj poučuje po potrebi tudi v drugih na Ogrskem običajnih jezikih.

Del. dr. Šusteršič je izjavil, da stoji pod vtisom včerajšnjih izbornih izvajanj vojnega ministra. Pripravljen je celo vojnemu ministru izreči zaupanje za njegove poštene namene glede skupnosti in enotnosti armade. Posebno priznanje pa izreka govornik vojnemu ministru za njegove odredbe glede polkovnega jezika. (»Slovenec«) pa prinaša kritike, kako malo je slovenske večin častnikov pri domačih polkih! Potem je obžaloval, da so se Madjarom dovolile koncesije, ki groze omajati enotnost armade.

Del. Popovski je izrekel soglasje (!) izvajanj dr. Derschatte.

V enakem smislu so govorili še grof Kottulinsky, knez Schönburg in grof Dzieduszický. Vsi trije so se topili hvaležnosti napram vojnemu ministru in udanosti napram kroni v smislu Derschattove resolucije. Zadnji je še pristavil, da bodo Poljaki vedno glasovali za vojne zahteve.

Del. dr. Kramář je izrekel željo, naj bi se tudi v podčastniških krogih zastopalo načelo vojnega ministra glede narodnih pravic in varovanja narodnega čuvstva. Za dr. Derschattovo resolucijo ne more glasovati, ker pomeni taka resolucija stavljena v delegacijah zlorabo kompetence.

Vojni minister vitez Pitreich se je zahvaljeval za simpatični sprejem njegovega eksposéja ter med drugim obljudil, da se glede kontrolnih shodov pripravlja odredbe, ki bodo preprečile spore. Proti

»demonstrativnemu« nastopanju rezervistov pa se bo tudi v bodoče postopalo z vso strogostjo.

Potem je bila Derschattova resolucija sprejeta ter se je prešlo v generalno debato o vojnem ordinariu.

Del. Popovski je nastopil za odpravo tretjega službenega leta in drugega pri enoletnih prostovoljcev, za spremembo § 31 bramb. zak., za dopusete ob žetvi, za opustitev zadnje orožne vaje itd.

Del. dr. Kramář je vprašal vojnega ministra, kako daleč so priprave za uvedbo dveletne službe.

Vojni minister je odgovoril, da so dotični zakonski načrti že izdelani ter izročeni obema vladama. Izvedlo pa se dvoletno službovanje ne bo hipoma, ker je za to treba zvišati število rekrutov in stroške.

Del. dr. Šusteršič in Sylvester sta se pritoževala zaradi dvojboja v armadi. Odgovarjal jim je takoj vojni minister, češ, da po sedanjih družbenih razmerah se dvoboje ne more popolnomu opustiti.

Nadškof dr. Kohn.

Rim, 13. januvarja. V Vatikanu smatrajo nadškofovo stališče za nevzdržljivo. Papež bi imel sicer pravico dr. Kohna odstaviti, toda upa, da se bo dal Kohn z lepa pravogoriti, da prostovoljno odstopi. V Vatikanu jih veseli le to, da ni bil dr. Kohn imenovan kardinalom, kar se je hotelo storiti pod Levom XIII. Dr. Kohn sili domov, dočim olomuški kapitel ne želi ničesar bolj, ker da se nadškof pred dovršenim procesom ne vrne domov.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 13. januvarja. Posl. dr. Frank je stavljal predlog, da se voli častni sod, ki naj preišče resničnost raznih podtkanj proti njegovi osebi. Rubetič je interpretiral o prepovedi ljudskih shodov

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

I.

Minulo je dvanajst let, odkar so bili Francozi prvi v Ljubljani. V teh dvanajstih letih so se zgodile v Evropi velikanske premembe svetovnega pomena.

Napoleon Bonaparte se je bil povzpel na vrhunc moči in slave. Po zmagovali direktorij, ki je vladal francosko republiko, in bil izvoljen za prvega konzula.

Vzlic temu, da je bil 1. 1797. sklenjen v Campo Formio »za večne čase« mir med avstrijskim cesarjem, je prišlo že tri leta potem do nove vojne. Avstrija je bila pri Marengu popolnoma poražena in Napoleon je znova poklical v življenje cisalpinsko republiko — italijansko narodno državo.

Po kratkem miru, ki ga je Napoleon porabil za važne reforme na Francoskem, se je pod vodstvom Angleške začela nova koalicijska

vojna proti Franciji, a predno se je že prav razvila, je bil Napoleon izvoljen za francoskega cesarja in 2. decembra 1804 slovesno kronan. Tudi italijanska republika se je prelevila v kraljestvo in 26. maja 1805 se je Napoleon v Milanu kronal z železno krono.

Nova koalicija evropskih držav je imela namen, vzeti Franciji vse, kar je pridobila od 1. 1792. Angleška, Rusija, Avstrija in Pruska so bile združene proti Napoleonom. Meseca septembra 1805 je šel Napoleon s svojo armado čez Reno. Pri Ulmu se mu je velika avstrijska armada pod vodstvom generala Macka prav nečastno udala. Dne 13. novembra je Napoleon zavzel Dunaj. Tu je izvedel, da so Angleži pri Trafalgarju uničili francosko armado. Nekaj dni je bila njegova krona v največji nevarnosti, a zmagal je v znameniti bitki pri Austerlitzu 2. decembra in koalirane države so se morale udati.

Avstrija je izgubila zadnje dele svoje posesti v Italiji, izgubila je celo Tirolsko, večji del današnje Bavarske in Dalmacije, kjer je postal dubrovniški velikaš Dandolo preveditor ali generalni guverner. Napoleon je ustvaril celo vrsto novih kraljestev

in razpustil staro nemško cesarstvo. Mirovna pogajanja z Rusijo in z Angleško niso imela uspeha, pač pa se je Pruska dvignila proti Napoleonu. Napoleon jo je ponižal. Zavzel je po uničujočih zmagah pri Jeni in Auerstädtu Berolin, in ko so prihiteli Rusi na pomoč Pruski je združeni armadi pri Friedlandu porazil. Posledica tega je bil mir v Tilsitu. Pruska je izgubila polovico svojih posestev, iz poljskih dežel pa je ustanovil Napoleon vojvodstvo varšavsko-poljsko, narodno državo pod nemškim kraljem.

Zdaj se je obrnil Napoleon na drugo stran ter se polastil Španke in Portugalske.

Med tem se je Avstrija zopet ojačila in se je začela pripravljati na vojno proti Franciji. Napoleon je vselil tega zapustil Španko in se vrnil v Pariz. V treh mesecih je imel zbrano veliko armado in je napadel Avstrijo od nemške in italijanske strani.

Avstrija se je za to vojno že celo leto pripravljala, tako na severu, kakor na jugu. Že meseca julija leta 1808 je prišel nadvojvoda Ivan v Ljubljano, da organizira črno vojsko. Poslal je zopet duhovščino v boj. Z

vseh prižnic se je agitiralo za vojno proti Francozom in raznetilo se je zlasti med kmetskim ljudstvom tako sovraščijo proti »brezbožnim francoškim tolovajem«, da so rudarji v Idriji in v Železnikih pometali naborne pozive proč in prostovoljno vstopili v armado. Valentin Vodnik, ki je bil korni kaplan ljubljanskih meščanskih grenadirjev, pa je zložil »Pesmi za brambovce«.

Aprila meseca 1. 1809 se je začela vojna in zatrepetala je vse kranjska dežela. Vsakdo je slutil, da postane ta vojna največjega pomena.

Prebivalstvo je bilo razdeljeno na tri tabore: Velika večina sploh ni imela pojma za kaj se gre, marveč je slepo sledila avstrijski zastavi; druga skupina je želela, da bi zmagali Francozi, ker je od tega pričakovala, da se izvedejo tudi v Avstriji že davno in težko pričakovane reforme; najmanjša je bila tista skupina, ki je pričakovala od zmage Francozov narodnega prerojenja Slovencev.

V dobi od prve invazije Francozov do leta 1809 se je bilo v Ljubljani marsikaj spremenilo in zlasti je bil precejšnji del prebivalstva prepojen narodnega duha. Dne 9. aprila

je bil v Ljubljani uradoma nabit poziv nadvojvode Karola »na nemški narod«, naj gre v boj proti Francozom. Še tisto noč so bili vsi ti lepaki zamazani, poleg njih pa so bili nabitli listki, na katerih je bilo zapisano, naj gre nadvojvoda iskat pomoci na Nemško, ker Kranjci niso Nemci. Tudi vsakovrstni pamfleti so bili zdaj in zdaj skrivaj nabitli in kakor se je policija trudila, da bi storilce zasledila, se ji to vendar ni posrečilo.

Policija je bila v velikem strahu pred prebivalstvom, ker je dobro vedela, koliko jih je, ki se vnemajo za Francoze. Zaradi tega je postopala z neusmiljeno krutostjo. Neko deklo je obsodila na 25 udarcev s palico, ker je v prepriču z nekim policajem zaklicala: Le čakaj, kadar pridejo Francozi, ti bodo že dali.

Bilo je dne 17. aprila, tisti dan, ko je Napoleon začel pri Donauwörthu poditi Avstrije tako, da so v petih dneh pritekli na Češko. Tadan je došlo kranjskim stanovom pismo nadvojvode Ivana, v katerem pismu je bilo sporočeno, da Avstriji v Italiji sijajno zmagajo. Kranjski stanovi so dali to pismo tiskati in so je nabilo po vseh vogalih,

Sekulić o neki šolski zgradbi, Starčević pa o ureditvi poljskih potov. Nato je utemeljeval Pliverič svoj nujni predlog glede na godbe. V svojem govoru je naglašal, da Madjari niso protivni, da se med Madjarsko in Hrvatsko sklene pametna nagodba. Sedanja nagodba se je sklenila pred 15. leti, razmere so se od takrat spremenile, za to se mora spopolniti tudi nagodba, kolikor je mogoče. Fin. samostalnost Hrvatske se pa sedaj še ne dá dosegati. Sicer pa je tudi narodna stranka za to samostalnost, vendar pa uvážuje, da za to še sedaj razmere niso zrele. V nadalnjem govoru je branil člane hrvatske regnikol. deputacije, zlasti bivšega ministra Tomasića trdeč, da so vsi vršili svojo rodujno dolžnost, ter polemizoval z dr. Frankom in dr. Derenčinom. Dr. Frank je reklo, da iz Pliveričevih besedi sledi, da je tudi narodna stranka patriotična, in da ga veseli, da je Pliverič naglašal, da se bo njegova stranka angaževala, da se nagodba zboljša. Nadaljuje svoj govor je trdil, da je sedaj pravi čas, da se izvojuje finan. samostalnost, ter ostro kritikoval sedanji državni pravni položaj. Frank je odgovarjal dr. Tomasiću. O Pliveričevem predlogu se bo glasovalo v prihodnji seji. Nato se je odrekel dr. Frank besedi o predlogu glede častnega soda v sferi Frank-Kršnjač-Gaj. Tudi o tem predlogu se bo glasovalo v prihodnji seji, ki bo v petek dopoldne.

Ogrski državni zbor.

Budapest, 13. januvarja. Zbornica je sprejela prvo rekrutno predlogo v podrobni razpravi ter začela razpravljanje o regulaciji uradniških plač. Vsi govorniki so se izrekli za regulacijo, le Kecskemet je zahteval, naj se prej uvede progresivni dohodinski davek. Grof Battyan je obžaloval, da sedanja predloga daje uradnikom okoli 2 milijona kron manj kot prvočina. Ker bo imel zakon veljavo za nazaj od 1. januvarja 1903, predlagal je, naj se tudi pokojnine uradnikom, ki so bili v teku leta 1903 vpokojeni, urede po novem zakonu. Finančni minister Lukacs je izjavil, da to ni mogoče. Zbornica je nato sprejela predlog v splošnem in v podrobnosti.

Budapest, 13. januvarja. Za jutrišno sejo se pričakujejo zopet viharji. Na dnevnem redu je druga rekrutna predloga, t. j. dovolitev rekrutov. Opozicija hoče predloga najstreje obstruirati, posebno z ozirom na včerajšnji govor vojnega ministra v avstrijski delegaciji.

Vseučilišče v Črnicah.

Črnice, 13. januvarja. Po celem deželi se razvija agitacija, da se vseučilišče izpopolni z medicinsko

policijo pa je najela in nagnala ljudi, da so kričali: Vivat cesar Franc! Vivat nadvojvoda Ivan! Smrt Francozom.

Bilo je opoldne, ko je Andrej Kopitar šel iz šole domov in pred rotovzem naletel na mnogočestivno množico, ki je na vse grlo kričala. Prerinil se je skozi to množico in čital lepak s pismom nadvojvode Ivana. Bil je presenečen, kajti iz zasebnih poročil, ki jih je dobival Damjan od svojih trgovskih znanec, je vedel, da niso zmagovali Avstrijo, nego Francozi.

Ravno, ko je hotel oditi, ga je ogovoril oficijal Siegl.

— O, gospod Kopitar! Kaj ne, danes je vesel dan? O, kako veselje je napravil nadvojvoda s tem pisom vsem pravim Avstrijem!

— Če je le res, kar nadvojvoda piše, je menil Kopitar.

Tedaj pa je oficijal Siegl kakor jastreb planil na Kopitarja, ga zgrabil z obema rokama in kakor besen začel kričati:

— Izdajalec! Jakobinec! Primitega! Ta človek je reklo, da nadvojvoda ni pisal resnice. V ječu ž njim! Na večala ž njim!

In zaganjal se je v Kopitarja

fakulteto. V prihodnjem zasedanju državnega zbora store vsi bukovinski poslanci v ta namen skupne kokane pri vladu.

Srbija nastopa samostojno.
Belgrad, 13. januvarja. Včeraj se je vršil veliki vojni svet pod kraljevim predsedstvom. Navzoči se bili tudi srbski konzuli iz Makedonije. Sklenilo se je, ugoditi sicer odredbam reformnih velesil, toda vođigled za spomlad predstojedim dogodkom ukrene Srbija samostojne vojne priprave. Srbskim zastopnikom se je naročilo, prizadetim vladam naznaniti, da si Srbija pridrži pravice, si sam dolodi postopek potem, kako se bodo dogodki razvijali. To je nekak odgovor velesilam, ki so pretrgale diplomatske zvezze s Srbijo.

Splošno pomiloščenje v Makedoniji.

Carigrad, 13. jan. Turška vlada je obvestila poslanike velesil, da izda sultan splošno pomiloščenje za vse, ki so bili obsojeni hudo delstev provzročenih med zadnjimi nemiri; nadalje pomilosti vse ki se nahajajo zaradi istih vzrokov v preiskovalnem zaporu, ali ki so zbežali iz dežele. Izvzete iz sultanske milosti so la osebe, ki so z dinamiton napadale železnice in ki so provzročile znani atentat v Solunu.

Sarafov.

Rim, 13. januvarja. Uredniku »Giornale d'Italia« je povedal Sarafov, da v Makedoniji ne žele posredovanja Avstro-Ogrske in Rusije, ker ti dve državi stremita le za delitvijo dežele med seboj. Makedonija želi posredovanja Francoske, Angleške in Italije, pod kajih varstvom bi se naj imenoval guverner za Makedonijo, ki bi naj ostala pod vrhovnim varstvom Turške, le nekaka avtonomija se naj dá deželi. Na izvedbo reform ne veruje, zato bo spomlad vstaja znowa izbruhnila. Bolgarija ima dovolj moći, da zadrži prihod Avstro-Ogrske in Rusije v Solunu.

Napad na Stojanova.

Sofija, 13. januvarja. Napadeni Jordan Stojanov ni častnik. Napad nanj je le pričetek cele vrste atentatov. Notranja organizacija je namreč sklenila, pomoriti vse voditelje Sarafovistov.

Japonsko-ruski konflikt.

London, 13. januvarja. Japonski poslanik Hayaši dementuje věst, da bi bila japonska vlada načila kitajskemu poslaniku, da naj obvesti svojo vlado, da je vojna z Rusijo neizogibna; res je nasprotno, da se japonska vlada resno trudi ohraniti mir, in da tudi upa, da se bode z Rusijo o vseh prepornih točkah sporazumela.

kar divje, tako da se napadenec še braniti ni mogel. Ljudje so bili tako presenečeni, da se ni nihče ganil. Siegl pa je v enomer kričal:

— Ali te imam, Jakobinec? Ali sem te vjel? Policaji, semkaj! Že dolgo sem vedel, da si ti tisti izdajalec, ki punta ljudi. Policaji, primite ga!

Policaji so bili res prihiteli in zgrabili Kopitarja. Dasi so različni očividci potrdili, da ni Kopitar pravni slabega rekel, dasi je Kopitar odločno ugoverjal, da se ga aretira, ni vendar nič pomagalo. Policaji so Kopitarja siloma odgnali v zapor, Siegl pa je triumfiral.

— Verjemite, ljudje, je vpil na zbrano množico, ta človek je najnevarnejši revolucionar, ta človek je podkupljen od Francozov. Vedno se dela, kakor da bi bil pijanec, pa ni nikdar pijan; dela se tako, da bi veljal za nič nevarnega. O, jaz sem ga dobro opazoval! On je sestavljal tiste pamphlete, ki so bili nabiti po vseh hišah, on je ponesnažil oklic nadvojvode Karla. In tudi danes ponovi je on nabil listke, na katerih je rečeno: »Ljubi Kranjci! Čez nekaj dni izidejo komilice za bramborce, ponočne vaje avstrijskega lakaja na neodsulanem pegazu.« Tako se je

Berolin, 13. januvarja. Kitajskemu poslaniku se poroča, da je položaj na vstopu silno nevaren in da se na Kitajskem z gotovostjo računa z japonsko-rusko vojno. Kitajska vlada ni za vojsko, ker vč, da bo v vsakem slučaju bojno polje — Kitajsko. Naj se že zgodi karkoli, gotovo je to, da bo v event vojski Kitajska popolnoma neutralna.

Berolin, 13. januvarja. List »Asien« piše, da je gotovo, da bo Rusija odnehal Japonski za sedaj prepustila južno Korejo, da dobi proste roke v Mandžuriji in v centralni Aziji. Kakor hitro pa bo prebavila Mandžurijo, bodo ruski kozaki navalili na Korejo, izgnali Japonec ter zasedli topla gnezda, katera jim bodo sedaj pripravili Japoneci.

London, 13. januvarja. Iz Pekinga se poroča, da sta se dve diviziji ruskega vojaštva odpravili po sibirski železnici proti vzhodu. Rusko vojaštvo je že zasedlo Singmintun, ki je zadnja postaja pravkar zgrajene kitajske železnice proti Ninčangu. Iz tega se sklepa, da se bo vojna začela v okolicu Ninčanga, vsled česar so se Evropeji v Ninčang obrnili na svoje konzule, da se to mesto proglaši za neutralno.

Moskva, 13. januvarja. Iz Söula se poroča, da se je korejski cesar v večjo varnost preselil v palaco francoskega poslanstva.

Moskva, 13. jan. Uprava ruske mornarice je sklenila, da dá nemudoma zgraditi več torpedov in križark. — »Novoje Vremja« piše: Rusija ne želi vojne, toda njena želja po miru se lahko konča. Tudi Japonska ne želi vojne, zahteva pa od Rusije takih koncesij, ki jih Rusija kot velesila absolutno ne more dati. — »Peterb. Vjedomosti« pišejo: Ako bo nas Japonska še nadalje drzno izzivala, bo se ruski narod dvignil kot eden mož, da kaznuje Japonsko.

Rim, 13. januvarja. Dve russki bojni oklopni sta na potu v Port Said. Od tam odpljujeta v Port Arthur. Tudi več russkih torpedov je že na potu na daljni vtok.

London, 13. januvarja. Na korejskem dvoru se trudi Japoncev prijazna stranka, cesarja naščuvati proti Rusiji. Cesar pa je odločno izjavil, da hoče biti z Rusijo v najožjem priateljstvu.

Dopisi.

Iz Št. Jurja ob Taboru. Kakor po drugod tako se marsikaj tudi pri nas zgodi graje vrednega. Tukaj se dobro rejeni župnik in mladi smrkavi kaplan grozno šopirita proti naprednim listom. Kako ta dva maziljenca sovražita vsako napredno osebo, je razvidno iz tega,

ta ničvredni človek norčeval iz patriotičnih pesmi prof. Vodnika.

Še dolgo je tako kričal oficijal Siegl raz rotovške stopnice, tako dolgo, da je bil ves upahan. Aretovanje Kopitarja je bil zadnji uspeh njegovega vohunstva. Za nagrado, ki jo je prejel, se je že tisti večer v Trnovem napisal, a ko je hotel iti domov, so ga fantje napadli, ga kruto pretepli in vrgli v Gradašico. Sicer so ga redarji še ponoči spravili domov, a zavedel se ni več in je čez nekaj dni umrl.

Aretovanje Kopitarja je vse prijetje Francozov silno potrlo. Vse mesto se je treslo pred policijo, ki je izvršila pri najuglednejših meščanih hišne preiskave in dobila dokaze, da je bil res Andrej Kopitar zložil različne po mestu nabite proti avstrijske pamphlete.

Francozi so medtem neprestano zmagovali. Dne 13. maja je prišel Napoleon na Dunaj, dne 15. maja je pribel nadvojvoda Ivan v Ljubljano. Odšel je dne 18. maja, ker so bili Francozi prekorčili kranjako mejo. Obenem z nadvojvodo so zberžali tudi vsi višji državni uradniki in mnogo meščanov, dne 20. maja pa je general Macdonald s francosko armado primarširal v Ljubljano.

kako sta si pri novo ustanovljeni požarni brambi na vso moč prisodela, da bi jo zatrila, ker je ona v naprednih rokah. Če farovška gospoda priredi kakšno veselico v cerkvenem teatru, kar se pač ne spodobi, ker stoji na grobovih rajnih, to seveda je velikanski odpustek; če pa požarna bramba priredi veselico, to je neodpustljiv greh. Če Vas, gospod kaplan tukajšnje razmere tako pesejo preselite se rajši kam drugam; kakor smo o Vašem prihodu pričakovali z veseljem oznanitelja miru in sprave, tako Vam bodemo želeli srečno pot. Ne jezite se toliko nad nami, obžalujte svojo potuhnjeno hinavščino in premisljite papeževe ukaze in ravnatje se po njih, da ne boste eden tistih, ki jih papež imenuje krščansko socialne hudiče in smrad iz pekla. Mesto, da medete noč in dan stupene pšice na vsako napredno osebo in se zaganjate v požarno brambo, skrbite, da boro število umobolnih devic, da Vam katera ne uide iz Vašega jarma. Pobiljšajte se! Mi smo Vaše neslasti že do grla siti. Zupnik je pri zadnjem misijonu z gorečimi besejadi obljudil odpuščanje vsem sovražnikom ali kmalu pokazalo se je njegovo odpuščanje. Začel je sejati prepri med ženami in možmi. Kako močno je bruhal valove svojega sovrašča pri novoustanovljeni požarni brambi! Toda vrata farovška jo do sedaj še niso premagala.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. januvarja.

Katoliška obstrukcija že naprej. Deželni odbor ni mogel dovoliti 4000 K, katere je dosedaj deželni zbor vsako leto dovoljeval komisiji za pogozdovanje Krasa. Bo pa Lenassi iz Šent Mihela Krašovce malo debelejše žegnoval, pa bo dobro.

Papež je govoril. Že skoro je tri tedne tega, kar je izsel papežev »Motu proprio«, to je ukaz, kateremu se morajo pokoriti vse katoličani, posebno torej duhovniki, a vendar ni tega papeževega ukaza še noben slovenski duhovniški list priobčil. Vsi naši pozivi so bili brez vsepeha. Iz tega se vidi, kako prav je imel papež, ko je te duhovnike imenoval hudič in smrad iz pekla. Ker nečelo duhovniški listi priobčiti tega papeževega ukaza, ga bomo pa priobčili mi.

Kurat Knific bi rai imel samostojno faro v Tomišlu. Kako je potrebna ta fara, izhaja iz tega, da jo najstrastnejše pobija g. dr. Mavring sam. Knific je večino svojih dušnih ovči napotil do tega, da so v Matenji in v Tomišlu občinski zastopi v istini sklenili, v imenu bodoče fare najeti posojila 12.300 K. Deželni odbor pa temu posojilu ni mogel pritrdiriti, ker se je smatral v ti bogoslužni zadevi nekompetentnim. Zategadelj so katoliški obstrukcionisti v Tomišlu še precej daleč od domače fare. Pa nič ne de: če nimajo fare, ostane jim vsaj katoliška obstrukcija!

Rudolf Vrab! sedaj učitelj nekje na Spodnjem Štajerskem, izgubil je zadnje ostanke svoje žetit akademije pameti ter napisal pod naslovom »Izgubljena sreča« dolgo klobaso, ki je izšla v založbi g. Bahtovca v Ljubljani. Cena ni višja, nego pri drugih klobasah, ter znaša 40 H. Da je g. Vrab s tem svojim delom posebno veselje napravil g. Štefetu v »Slovenčev redakciji«, je naravno. Spisek zasleduje svojo posebno tendenčno, naperjeno proti narodno-napredni stranki. Vse pa je pisano tako otročje, konfuzno in impotentno, da bi bilo res škoda časa in črnila, če bi ž njo kaj več časa zgubili!

V okrajni šolski svet postojanski imenoval je deželni odbor g. L. Ditricha v Postojni.

Koroška Bela — v nemških rokah! Tako stoji debelo tiskano v včerajšnjem »Slovencu« (8. številka t. I.) Dopisnik, (najbržje fajmošter Košir) pretaka uprav kolosalne solze, ker je tako sramotno pogorel. Če se v takem žalostnem duševnem stanu korenito laže, ničuda in mu tega niti ne zamerimo, ker niti dopisnika, niti »Slovenca« nič več ne smatramo resnim. Da pa občinska volitev na Koroški Beli ne

bode morebiti vseled tega lažnjivega dopisa provzročila toliko nepotrebne hrupa, kakor n. pr. ona na Jelenicah ali v Tržiču, hočemo takoj podati kratko, pa popolnoma resnično poročilo. Torej »Koroška Bela je v nemških rokah! Tovarniška stranka ima večino v občinskem odboru in sram bodi liberalcev, ki so izdali svojo kri ter domačo zemijo tuju in tako za vedno izkopali grob naši slovenski občini!« Kaj ne, gospod urednik, to je hud poper za nas izdajalske liberalce? Kar poskriti bi se morali in od same sramote kar skopneti, kakor pomladanski sneg! Toda čuje ljudje božji, imena novoizvoljenih odbornikov — »nemškutarijev«, da se jih boste vedeli varovati! Ti so: Baraga, Poženel, Podpac, HKavc, Lipovec, Noč, Vidic, Potočnik, Noč, Rožič, Krevljič in Verweger! Kaj ne to so pravi in pristni Cimbri in Tevtoni! Eden nadučitelj, eden tovarniški delavec, eden obrtnik in eden oskrbnik obrtne družbe — vse drugih osem pa domači posestniki — kmetje! Vsi pa so (čeravno ima eden slučajno nemško ime) slovenskega pokljenga in zvesti svoji narodnosti! Za vsakega nemškega odbornika napravimo Koširju novo cerkveno klop! Tovarna ima izmed teh odbornikov samo dva zastopnika. Ta dva sta: gg. Verweger, oskrbnik in Poženel, tovarniški delavec. Torej tovarniški delavci ne privošči »Slovenec« mesta v občinskem odboru, dasiravno dan na dan tuli o splošni in enaki volilni pravici! Tovarniški delavci zapomnite si to! Dragoceno priznanje je zapisal »Slovenec«, trdeč, da je bil liberalni odbor ves navdušen za novo širirazredno šolo na Koroški Beli.

četrtič in bržas zadnjič kot večerna predstava »Pot okoli zemlje«. — Prihodnja opera bo »Afričanka«, drama pa študira Tolstega, »Vstajenje«.

— **Društvo sv. Marte in njegovi funkcionarji.** Poroča se nam: To društvo ženskih poslov je zgubilo zdaj svojega predsednika, ki je za te uboge in nespametne posle bil to, kar je — pajkva za človeško telo. Njegov namestnik je zdaj sociolog dr. Janez Krek, ki je svoj čas sestavil društvena pravila, pa tako, da bo od teh ogoljufanih poslov največ pozrla — farška bisaga. Zato mora biti predsednik vedno — far! Ti posli so kot člani plačali na hišo (v Strelških ulicah št. 2) že 17 000 K, 10,000 K pa je še plačati. V kratkem ima biti občni zbor, in zato opozarjam danes te brezpravne članice, da zahtevajo premembro pravil, da se ne bo pometaло v tem društvu z njimi kot dozdaj! Vikar J. Kalan je moral — iti, zdaj naj zapodē še — Kreka; ta ni nič manjša pajkva. Vladim pa svetujemo, da ta pravila še enkrat preštudira, ker so pravi — unikum v Avstriji!

— **Podpirajmo napredno časopisje!** Z dežele nam pišejo: »Klerikalci so, to treba priznati, potrivovalni podpiratelji in razširjevalci svojih listov. Ako ti listi počenjajo še take neumnosti, da jih ne more zagovarjati često niti najbolj zagrizen pristaš, vendar ne boste čuli iz njihovih ust nikdar zabavljanja. Nasprotino pa naprednjaki ne hajo z zabavljanjem nad vsako malenkostjo, ki se zdi njim hiba ali pomankljivost. Naj bi raje svoje pomislike razdelili naravnost uređništvo! Nasproti javnosti pa je treba odločnega nastopa v prilog naprednemu časopisu. V vsako gostilno, kavarno, društvo je treba spraviti napredne liste. — Kranjskim naprednjakom pa polegamo še posebe na srce tole: Od izven-kranjskih listov sta edinole »Soča« in »Primorec« v Gorici odločno napredna, ki gresta z obduvanja-vrednim pogumom v boju proti klerikalni svojsti na Slovenskem. »Soča« prinaša članek, ki so vredni, da bi jih uvaževal vsak naprednjak. — Ali koliko je na Kranjskem društvu, goštih in kavaren, ki imajo »Sočo«? Vsi mogoči listi leže ondi, le vredne »Soča« ali »Primorec« ni. — Naj bi te moje besede ne ostale brez odmeval.

— **Slovensko žensko društvo.** Prvi popoldanski sestanek tega društva bo v nedeljo ob peti uri popoldne v društvenih prostorih. Predvala bo gospodična Antonija Kadivec. Naslov njenemu predavanju je: »Tri dni v triglavskem pogorju«. Članice se vabijo, naj se mnogoštevilno udeleže tega sestanka.

— **Trgovski ples** priredi, kakor smo že poročali, slovensko trgovsko društvo »Merkur« dne 6. februarja v veliki dvorani »Narodnega doma«. Za to plesno prireditev, ki se bo vršila v velikem slogu, se delajo že sedaj najmarljivejše priprave. Odbor, na čelu mu gg. Al. Lillek in Josip Perdan, hoče vse storiti, da se trgovski ples izvrši sijajno v vsakem oziru. Spričo dejstva, da že nekaj let pogrešamo v Ljubljani velikih plesnih zabav, je gotovo vse hvale vredno, da se je trgovsko društvo »Merkur« odločilo za prireditev trgovskega plesu v velikem slogu. Zanimanje za letosnji trgovski ples je vsestransko in se je zategadelj nadejati, da se na trgovskemu plesu sestane najboljša družba našega mesta, to pa tembolj, ker slovensko trgovsko društvo »Merkur« živi po vsej pravici splošne simpatije. Kakor smo pozvedeli, prične odbor z osebnim vabljencem dostojanstvenikov v kratkem, vabila se razpošljeno prihodnji teden.

— **Okrajno glavarstvo v Ljubljani** se bo 14., 15. in 16. t. m. selilo v svoje nove prostore v Hrenovih ulicah št. 11, vsled česar bo moglo tiste dni občevati s strankami samo v zelo važnih in nujnih zadevah.

— **Uvedenje celonočne brzjavne in telefonske službe.** Na c. kr. poštnem uradu Ljubljana, uvedla se je dne 11. januarja 1904 celonočna brzjavna in telefonska služba.

— **Tamburaški in pevski klub »Šiška«** priredi v nedeljo, dne 17. t. m. ob pol 8. uri zvečer pri Koslerju veselico s plesom, šaljivo pošto, korijanoli-korzo, srečolovom, šaljivo licitacijo itd. Vstopnina 40 vin. za osebo.

— **Redek slučaj.** V občini Hudo v litiskem okraju ne pride

letos nobeden mladenič na nabor. Hudo je najmanjša občina v litiskem okraju in steje samo 158 prebivalcev.

— **Podružnica »Slovenskega planinskega društva«** se je to dne ustanovila v Idriji.

— **Nesreča v Borovnici.** V Borovnici je 11. t. m. padel z železniškega voza sprevodnik Ivan Dragar iz Ljubljane in je po nesreči vratnil levo roko na tir. Zmečkal mu je tri prste.

— **Prijet tat.** Antonij Zell v Hrastju je 4. t. m. ponoči ukradel neznan tat 330 krov. Orožnikom se je posrečilo tatu zaslediti v osebi brezposelnega dlinarja Antona Čepirja iz Malega Otoka in ga prijeti v hipu, ko se je misil iz Postojne z brzovlakom odpeljati v Trst. Čepirlo je še imel od ukradenega denarja 311 K 98 vin.

— **Nesreča.** Z Dobračeve se nam poroča: Kakih 60 let stari posetnik Jožef Kavčič se je vračal 8. t. m. nekoliko vijen domov. Bilo je nekako polnoč, ko so ga neki fantje zaločili. Zadeli so ga obispali s snegom, eden fantov pa mu je vrgel kamen v čelo. Mož se je zgrudil, fantje pa so zbežali. Kavčič je, ko se je zavedel, šel sam domov. Živel je še dva dni, tretji dan pa umrl. Fant, ki je na sumu, da je vrgel kamen, so že zaprl.

— **Narodna čitalnica v Kamniku** priredi s prijaznim sodelovanjem pianista gospoda Josipa Prochazke, profesorja »Glasbene Matice« v Ljubljani, gospoda Ivana Šapaka (gosi) ter mešanega in ženskega zbora v nedeljo dne 17. prosinca t. l. v društveni dvorani koncert. Dirljent: gosp. Emil Adamič. Spored je tako raznovrsten. Po koncertu: Ples. Pri plesu svira mestna godba. Začetek točno ob polu osmih zvečer.

— **Iz Postojne.** Zopek nam nudi »Postojnski salonski orkester« izvanreden užitek. V nedeljo dne 17. januarja t. l. priredi predpustno veselico v veliki dvorani »Nar. hotel«. Spored je tako obširen ter obsega razen petja, godbe in plesa tudi igro »Bucek v strahu«. Posredilo se je tudi pridobiti svetovnoznan amerikansko damske kapelo iz Čikage, katera je nastopila že v vseh večjih mestih. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 krova. — Oblike promenadna. — Konfeti koriandoli. — Prijatelji glasba in plesa ne zamudite ugodne prilike!

— **Tamburaši v Starem trgu pri Rakeku** prirede dne 2. svetnega t. l. v prostorij g. Benčina svojo veselico s tamburanjem, gledališko igro, preto zabavo in plesom.

— **Vipavsko pevsko društvo** priredi je pretekel nedeljo zabavni večer svojim podpornim članom. Obsežno dvorano hotela »Adrije« napolnil je do 8. ure zvečer cvet vipavske inteligence. Pevske točke pod vodstvom g. Bervarja proizvajal je društveni zbor v občeno zadovoljstvo. K animirani zabavi pa so pripomogli tudi dobro izšolanii Šentvidski tamburaši pod vodstvom vrlega dirigenta g. Žvanuta. Dobro urejena Šaljiva pošta in — »izlesti rane veržinke« (g. Maier) donesle so društvo tudi materijalem dobitek. — »Du mein Gierl« nas je povzdignil in zaplesali smo našemu Kurentu čast — liberalci in klerikalci. — Pevskemu društvu, ki je s svojim zbabnimi večerom otvorilo letošnjo pustne veselice — naše častitke. Svetovali bi, naj se ogiblje vedno vskršne politike, potem je bomo tudi liberalci vedno radi podpirali.

— **Vojške ustanove.** Razpisanih je več vojaških ustanov po umrlem feldcajgmajstру pl. Welden za bivše vojake, ki so se udeležili bitk 1. 1848.—1849. ali pa 1. 1848. pred Dunajem in bili ondi ranjeni. Prošnje, ki so koleka proste, je vložiti do 10. februarja 1904 pri mestnem magistratu, oziroma pri pristojnem okr. glavarstvu. Priložiti jim je dokaze, da je bil prisolek kot vojak res v eni ali drugi teh bitk ranjen in za delo nesposoben.

— **V konkurs** je zaredel trgovec Jos. Krenn v Mariboru.

— **Karavanski predor.** V predoru na severni strani Karavank so dovrtili te dni tretji kilometri, za katerega se je rabilo 200 delavnih dni. Na dan se je torej izvrstalo 5 metrov, dočim je na južnem delu tunela delo napredovalo na dan za 7-82 m. Dolgost vsega predora znaša 7970 m in ker je že dovrtni 5000 m, še ostane 2940 m. Ako bo delo tudi vnaprej tako napredovalo, se je nadejati, da bo predor do konca januarja 1905. dogovrljen.

— **Zgorela** je v Tolminu 36-letna omožena Marija Hvala. Kuhalo je kosilo pri odprtrem ognjišču; pri tem se ji je vnela obleka. Domov prišedli domačini so jo našli na tleh strašno ožgan.

— **Volitve v ptujski občinski zastop** so se vrstile 11. t. m. Izvoljeni so vsi postavljeni kandidati,

med njimi tudi župan Ornig. Na novo je izvoljen »Nemeč Pirh.

— **Od pošte.** Poštar Emil Schwißhay (Žvižaj) v Pristavi je dobil poštarsko službo v Rogatski Slatini.

— **Spomenik burskemu bojevniku.** V Voitsbergu so to dne odkrili na rojstni hiši spominsko ploščo Karolu Rumpfu, ki je padel v burski vojni kot prostovoljec.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajnjem dež. sodišču. 1) Jože Wohlbank, natakar iz Most, je bil zvečer 24. grudna m. l. v Ljubljani artovan, ker je bil pod policijskim nadzorstvom in bi moral biti ob devetih zvečer doma. Aretovanju se je Wohlbank s silo uprl, bil okoli sebe, sunil je artojučega stražnika v prsi, mu skušal izpodbiti noge, ter vrhatega še grdo psoval. Obtoženo je prišel ravnoti dan iz ječe v Karlovu, kjer je preselil 15 mesecev. Obsojen je bil zopek na 8 mesecev težke ječe, po prestani kazni se pa oda v prisilno delavnico. 2) France Janežič, kajžar iz Zgor. Bele, je Marijani Rehberger dne 13. vinoteka m. l. z nožem v roki zagrozil, da jo bo takoj zakljal, če mu ne prinese nazaj denarja, katerega je bila po naročilu njegove žene Neže vzela iz njegovega stanovanja o prilik, ko jo je mož pretepel. Ta denar je bil njena last. Tudi je Matevž Valjavec iz hudobije naskal štiri orehe in mu napravil za 40 K škede; obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe. 3) Viktor Dolinar, 15 let stari pastir iz Sred. Kanomlje in 14 let stari Janez Remžgar, ruderja sin iz Idrije sta v tatarski družbi v Srbiji 22. septembra m. l. iz zaklenjene mlejkarske zadruge vzela zabojček masla vreden 20 K; tudi po Idriji sta izvršila več malih tativ. Ker sta oba zatočenca znana kot tujemcu imetju zelo nevarna fanti, obsojili so sodišče Dolinarja na 2 meseca ječe, Remžgarja pa na 3 tedne zapora. 4) Jurij Zavrl, mlinarski pomočnik v Sred. Bitnju je 18. vinoteka m. l. v gostilni Luke Smida na Gaštužu z odprtim nožem mahal okoli sebe in ko se mu je bližal Janez Kalan, vrezal ga je v oba palca. Navzoči gostje so bili primorani ga potisniti iz gostilne. Kakih 10 minut kasneje je zapustil posestnico sin, Janez Kalan, omenjeno gostilno, in komaj je stopil na prag, že ga je sunil Zavrl z nožem v desni komolec. Zavrl se je nato pobotal s Kalanom, ki je pred sodiščem zaslišan izpovedal, da ne ve, kdo mu je prizadel poškodbo. Sodij je obosidoval Zavrla na 5 mesecev težke ječe, Kalana pa zaradi lažnje izpovedbe na 2 meseca ječe.

— **Turški »vice-lajtnant«.** Dne 8. t. m. tukaj prijeti pač Franc Werner, ki se je izdajal za turškega »vice-lajtnanta« in nosil turško mornarsko uniformo, dal si je poslati od nekod z Nemškega na naslov vratarja Schleya na južnem kolodvoru brez njegove vednosti 468 K, katera je Schley dobil danes nakazane, a jih je izročil sodniji. Werner je od posilstja denar na goljufiv način izvabil.

— **Nezgoda na električni železnici.** Včeraj določljivo je na Dunajski cesti Ranzingerjev hlapec Simon Oberthaler ravno v tem kipu zavil dež progo električne železnice na dvorišču, ko je privozil električni voz, in ker voznik ni mogel takoj voza ustaviti, zatelet se je električni voz v Ranzingerjev voz, da so padli zaboji z voza. Tudi desni konj je bil na zadnjih nogah poškodovan. Pri električnem voznu se je razbila ena šipa.

— **S sekiro in revolverjem.** Delavca Franc Rastohar in Iv. Korelec na Dovozni cesti št. 4, sta se včeraj zvečer doma na dvorišču sprla in stepla. Korelec je vrgel Rastoharja na tla, nakar je ta stekel po sekiro, katera pa mu je hišnik iztrgal iz rok, Korelec pa je vzel vilo, da bi se branil in je končno šel v sobo po revolver. Poklicali so policijskega stražnika, ki je oba delavca artoval in odvedel na magistrat.

— **Tatvine.** Prodajalki Marija Sitarjevi v Prešernovih ulicah št. 10 je včeraj neznan tat ukradel izpred prodajalnice par moških nogavic.

— Hlapec Antonu Kraju na Dovozni cesti št. 4 je bila včeraj zvečer na Rimski cesti z voza ukradena konjska odeva.

— **Ponarejena krona.** Včeraj zvečer je na dolenskem kolodvoru pri blagajni neki kmet oddal ponarejeno krono.

— **V Ameriku** se je odpeljalo včeraj ponoči z južnega kolodvora 6 izseljencev.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo včeraj zjutraj 25 oseb.

— **Izgubljene reči.** Potnik

Mat. Černič, stanovan na Radeckega

cesti št. 2, je izgubil včeraj popoludne

na poti iz Černiča do Ljubljane de-

narnico, v kateri je imel 26 kron

denarja.

— **Ljubljanska društvena**

godba priredi danes zvečer dru-

števni koncert v hotelu »Lloyd« na

Sv. Petra cesti. Začetek ob 8. uri

zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Zanimaliva politična pravda.** V soboto se prične pred sodiščem v Zagrebu proces proti vremu hrvatskemu rodoljubu, bivšemu poslancu dr. Potočnjaku zaradi raznih spisov, ki jih je obe lodanil proti bivšemu banu Khuen-Hedervari.

— **Američke novice.** Božično darilo v znesku 75.000 dolarjev je razdelila unija steklene obrti med svoje, sedaj brezposebne delavce. — Slov. podporno društvo so ustanovili v Huntingtonu, Ark. za tamožnje rojake, ki delajo v premočkopih. — Plače je povisala za 8 centov na dan svojim kurilcem družba Wyoming Traction v Wilkesbarre. — Zadovoljni so z znižanjem plač za 10% delavci Steel Company. To znižanje bo pa trajalo le doletje, dokler se cene jeklu ne povisajo. — Umrl je v Bazelju v Švici rojaka Mihaila Račiča, ki se je vozil s parnikom »La Touraine« v staro domovino. — Štrajk v Castle Gate, Utah traja še. Med »skabi« (takimi ki klub strajku delajo) je tudi nekaj Slovencev, večina pa strajka. — Slovensko delavsko društvo v Huntingtonu je obnovilo delavcev za 100% delavcev Steel Company. — Včeraj je prišel včerajšnji delavci v poslovni svet pri vodilni podjetju v podobni. — Notranja gorkota naše zemlje. M. Pirc. Poučni spis. 6. Zimsko solnce. Osojski Pesem. 7. Ivan Vajkard Valvazor. Makso Pirtnat. Životopisna črtica s podobo. 8. Mlada stará mamica. Slika v barbotisku. 9. Palčki Borisov. Pesem s sliko. 10. Iz La Fontainovih basni. Poslovenil Dalmir Glazár. Basni. 11. Srce me boli. L. Černej. Pesem. 12. Mladi prirodoznanec. Dr. S. Bevk. Poučni spis. 13. Pouč in zabava. Zastavica v podobah. Solo-vej. — Proti jetiki. — Čudak. — Kako se hrani ameriški milijonar? — Kuga med severnimi jeleni. — Strašna nesreča. — Ameriška jabolka. — Saharski cesar. — Jako prijetno. — Z volkom v jami. Dobravec. — Narodni pregovori. 14. Otroško veselje pozimi. Podoba. 15. Prijateljem.

Svoje dobre pa deli Carnegie trgovko premišljeno. Celo krdelo uradništ

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kursi dunaj. borze 14. januvarja 1904.

Naložbeni papirji.

Denar	Blago
100-55	100-75
100-55	100-75
100-65	100-80
120-45	120-65
99-15	99-35
118-90	119-10
100-	100-75
100-	100-
100-95	101-95
100-	100-60
100-	100-60
101-75	102-
106-70	107-70
101-	102-
100-50	101-50
100-05	101-
100-	101-
100-50	101-50
98-55	99-50
304-	306-
100-65	101-65

Srečke.

Srečke od 1. 1854 . . . . .
" " " 1860/3 . . . . .
" tiskske . . . . .
" zem. kred. I. emisije II. . . . .
" ogr. hip. banke . . . . .
" srbske à frs. 100- . . . . .
" turške . . . . .

Basilika srečke . . . . .
Kreditne . . . . .
Imoške . . . . .
Krakovske . . . . .
Ljubljanske . . . . .
Avst. rud. križa . . . . .
Ogr. . . . .
Rudolfove . . . . .
Salcburške . . . . .
Dunajske kom. . . . .

Dejniece.

Južne železnice . . . . .
Državne železnice . . . . .
Avstr.-ogrskie bančne delnice . . . . .
Avstr. kreditne banke . . . . .
Ogrske . . . . .
Zivnostenske . . . . .
Premogokop v Mostu (Brüx) . . . . .
Alpinske montane . . . . .
Praška žel. in dr. . . . .
Rima-Murányi . . . . .
Trbovljske prem. družbe . . . . .
Avstr. orožne tovr. družbe . . . . .
Ceske sladkorne družbe . . . . .

Valute.

C. kr. cekin . . . . .
20 franki . . . . .
20 marke . . . . .
Sovereigns . . . . .
Marke . . . . .
Laški bankovci . . . . .
Rublji . . . . .
Dolarji . . . . .

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. januarja 1904.

Termin.

Pšenica za april . . . za 50 kg K 7-88
okt. 1903 . . . 7-70
Koruza " maj 1904 . . . 50 " 5-26
Oves " maj . . . 50 " 5-51

Efektiv.

Niže.

Slovenci in Slovenki! Ne zabiite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Potrtega srca naznajamo vsem
znancem in prijateljem pretužno
vest, da je Vsemogomici v svoji ne-
skončni modrosti našo preljubljeno
nepozabno mater

Ano Tomšič
roj. Petkovšek

v dvoje posestnika in trgovca z
lesom

danes ob 10. uri popoldne po dolgi
mučni bolezni, večkrat prevideno s
sv. zakramenti za umirajoče, v 75.
letu jene starosti poklical k Sebi
v boljše življenje.

Pogreb predlagate ranjce bo v so-
boto ob 9. uri dopoldne po opravljeni
sveti maši v farni cerkvi sv.
Pavla na farno pokopališče.

Druge sv. maše zadužnice se
bodo brale v več cerkvah.

Nepozabno ranjko priporočamo
v molitev in prijazen spomin.

Na Vrhniku, 14. januv. 1904.

Ivan Tomšič, posestnik in us-
njar, Karol Tomšič, občinski
tajnik, sinova. — Marija Tom-
šič, Ivana Javornik rojena
Tomšič, Elizabeta Ogrin
roj. Tomšič, Antonija Tom-
šič, hčere.

Lovski pes

4 leta star, zelo lep, z dolgo dlako,
prav uporaben, dober aporter zlasti iz
vode, **je na prodaj.**

Vpraša naj se pri upravnemu
"Slov. Naroda". 117-2

Ženitna ponudba.

Vdovec, 33 let star, brez
otrok, trgovec in posestnik v
blizini Ljubljane, poseduje že
50 tisoč kron čistega premo-
ženja, želi si v kratkem času
v zakon vzeti gospico ali vdovo
brez otrok, od 20 do 30 let
staro in s premoženjem od 10
do 20 tisoč kron. Dotična oseba
naj bi bila nekoliko zmožna v
trgovini, kuhanji in pri polje-
delstvu.

Pismene ponudbe s sliko
naj se pošljajo pod **"Srečna
prihodnost št. 1747"**, poste-
restante, glavna pošta, Ljub-
ljana. Pisma se bodo do 1. sve-
čana t. l. prejemala. Za tajnost
se jamči, in se slika pri ne-
ugodnosti nazaj pošlje. 35-8

Globoko užaljeni naznajajo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem žalostno vest o smrti svojega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, oziroma starega očeta, tasta in brata, gospoda

Jakoba Naglas

hišnega posestnika in tovarnarja pokljušča

ki je danes, dne 14. januvarja, ob 1/9. uri dopoldne po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti v 86. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se bo v soboto, dne 16. januvarja, ob 4. uri
popoldne v hiši žalostil, Turjaški trg št. 7, slovensko blagoslovilo in nato na pokopališču pri Sv. Krištofu položilo v lastni grob.

Maše zadužnice se bodo brale v več cerkvah.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

167

V Ljubljani, dne 14. januvarja 1904.

Viktor Naglas, tovarnar pohištva, sin. — **Marija Bervar, Jakobina Naglas, Ana Meyer, Adela Kubin, Frida Naglas**, hčere. — **Gasper Naglas**, brat. — **Helena Naglas** roj. Ulrich, sinaha. — **Martin Bervar, Albin Meyer**, tovarniški ravnatelj. **Josip Kubin**, c. kr. nadporočnik, zetje. — **Anny Meyer, Viki in Helena Naglas, Pepi Kubin**, vnuki.

Tovarna za kruh in pecivo

KANTZ v Ljubljani

priporoča
pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sločnost in dobrski okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva.

**Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je
dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (ča-
stni križ in zlato svinčno z diplomo).**

Prodaja se v hlebih in štrucah po 40 in 20 vin.

Naročila z dežele se najtočnejše izvršujejo.

Velika zaloga najfinnejšega nasladnega peciva,
biškotov in suhorja. 163-1

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/6. zvečer.

Dvanajst podružnic in prodajalnic.

Higienički transportni vozovi za kruh in pecivo.

Sprejemata zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplavili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

Učenec

primerno izobražen, zdrav in iz po-
štene hiše, se sprejme takoj
v glavno tržisko in mešano trgovino
v Mokronogu na Dolenjskem.

Ponudbe se naj adresirajo: Strel,

42-6

Spomini na Prešerna

Spisala Ernestina Jelovšek.

Katerega Slovence ne bi zanimala ta knjiga! Pesnik - Prešeren, človek-Prešeren je gotovo najmarkantnejši pojav v našem narodu v XIX. stol. Pa dočim so nam prvi naši kritiki-estetični ocenili in pojasnili ter končno pokazali pravo vrednost Prešernove poezije, nam je bila oseba in življenje pesnikovo zavito v nekak meglen mitus, ki nam je kazal Prešeren sedaj v skoro prevedenih slikah. In vendar je bil le človek! Homo sum velja tudi o pesnikih vseh narodov. S tu poudarjenega stališča je presojati to knjigo, ki nam je najbolj avtentičen dokument o Prešernu, saj jo je napisala — njegova hči.

Dobiva se v založništvu Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Cena broš. 2 K, po pošti 2 K 10 h,
elegantno v platno vez. 3 K 40 h,
po pošti 3 K 60 h. 2-6

„Škrat“ 115-2
edini slovenski humoristično-sati-
rični tednik, ki prinaša izključno
originalne slike.

Žhaja v Trstu vsako soboto. —
Naročnina za vse leto 6 K, za
pol leta 3 K. Posamezne številke

se prodajajo po 10 stotink.

Zahvaljujete brezplačno številke na ogled!

Poskusite

pristni
rastlinski
liker
Florian'
Po okusu in zdra-
vem učinku prvak
likerjev.

Varstvena znakma.

Ogrevajte v oživlja telo,
Budi tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik: 5-10

EDMUND KAVČIĆ, Ljubljana.
Vzorci se radovljivo dajejo brezplačno.

87-5

Mesečna soba
meblovana ali pa tudi nemeblovana
se oda za februar. 83-8

Kje? pove upravnštvo »Sl. Nar.«.

Priden

mesarski pomočnik

tudi oženjen, več slovenskega in nem-
škega jezika, z malo kavco, dob-
zagotovljeno eksistenco na deželi.

Kje? pove upravnštvo »Slovenskega
Naroda«. 29-8

Slovenci!